

หัวข้อวิจัย	การศึกษาปรากฏการณ์หลักสูตรแฝงในบริบทชั้นเรียนระดับปฐมวัย
ผู้ดำเนินการวิจัย	นุชจรี เนินแสง
ที่ปรึกษา	ผศ.ดร. ประสพสุข ฤทธิเดช อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผศ.ดร. ภูษิต บุญทองเถิง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
หน่วยงาน	คณะครุศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม
ปี พ.ศ.	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปรากฏการณ์และความน่าจะเป็นของการเกิดปรากฏการณ์ในบริบทการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนระดับปฐมวัย 2) ศึกษาความคาดหวังของครูและการรับรู้ของนักเรียนตามความคาดหวังของครูจากปรากฏการณ์ในบริบทการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนระดับปฐมวัย และ 3) ศึกษาหลักสูตรแฝงที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ในบริบทการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนระดับปฐมวัย การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์แผนการจัดประสบการณ์ การสังเกตการสอน การสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถาม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 23 คน และนักเรียน จำนวน 64 คน จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์แผนการจัดประสบการณ์ แบบสังเกตการสอน แบบสัมภาษณ์ครู แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบสอบถามสำหรับครู และแบบสอบถามสำหรับนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ความน่าจะเป็น และร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. มีความหลากหลายของปรากฏการณ์ในบริบทการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนระดับปฐมวัย 5 ด้าน คือ ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการประเมินพัฒนาการ ด้านสิ่งแวดล้อม สื่อ ทรัพยากร เพื่อการเรียนรู้ ด้านแบบแผนการปฏิบัติ และด้านภาษาสัญลักษณ์ โดยปรากฏการณ์ที่มีความน่าจะเป็นของการเกิดสูงสุดในแต่ละด้านตามการรับรู้ของครู ได้แก่ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การให้ทำที่บ้าน การใช้สื่อที่หลากหลาย การแต่งกายที่สุภาพ เรียบร้อย และการพูดชมเชย

2. นักเรียนส่วนใหญ่มีการรับรู้ตรงตามความคาดหวังของครู โดยความคาดหวังของครูที่มีร้อยละของการจัดอันดับสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ ไม่รับที่บ้านที่ส่งล่าช้าเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะด้านความมีวินัย ความรับผิดชอบ การตกแต่งห้องสวยงามเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน การแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อยเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และการจับ ต๊ะ สัมผัสกายเพื่อแสดงความรักต่อนักเรียน

3. หลักสูตรแฝงที่เกิดขึ้นมีทั้งหลักสูตรแฝงทางบวก คือสิ่งที่นักเรียนรับรู้ที่ส่งผลดีต่อนักเรียน เช่น การทำงานทุกอย่างควรมีระเบียบแบบแผนปฏิบัติเป็นการรับรู้จากการบอกขั้นตอนกิจกรรม การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เป็นการรับรู้จากการให้ทำการบ้าน ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจสอนต้องตั้งใจเรียนให้ดีที่สุดเป็นการรับรู้จากการใช้สื่อที่หลากหลาย ต้องมาโรงเรียนทุกวันเป็นการรับรู้จากการขานชื่อก่อนสอนทุกครั้ง และครูใจดี อบอุน นำเคารพเป็นการรับรู้จากการพูดชมเชย ส่วนหลักสูตรแฝงทางลบ คือสิ่งที่นักเรียนรับรู้ที่ส่งผลดีต่อนักเรียน เช่น รู้สึกเบื่อเพราะอยากทำกิจกรรมอย่างอื่นมากกว่าเป็นการรับรู้จากการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ รู้สึกว่าเพื่อนคือคู่แข่งของเราเป็นการรับรู้จากการให้รางวัลคนเก่ง ห้องเรียนรกไม่เป็นระเบียบเป็นการรับรู้จากการจัดบอร์ด/ป้าย รู้สึกกดดันกลัวครูถามเป็นการรับรู้จากการที่ครูเดินไปมาในห้องตลอดเวลา และรู้สึกเครียด อับอาย เกิดปมด้อยที่ครูไม่ยอมรับเป็นการรับรู้จากแสดงสีหน้าไม่พอใจ

Research Title	A Study on Hidden Curriculum Phenomena in the Context of a Pre-school Classroom
Researcher	Nutjaree Nernsaeng
Research Consultants	Asst Prof.Dr. Prasopsuk Rittidet Major Advisor Asst Prof.Dr. Poosit Boontongtherng Co-advisor
Organization	Faculty of Education Program in Curriculum and Instruction Rajabhat Maha Sarakham University
Year	2016

ABSTRACT

The research aimed to 1) study phenomena and probability of phenomena occurrences in the context of a pre-school classroom, 2) study teacher expectations and student perceptions according to the teacher expectations from phenomena in the context of experience management in the pre-school classroom, and 3) study a hidden curriculum occurred from phenomena in the context of experience management in the pre-school classroom. Data collection used an experience management plans, a teaching observation, an interview, and questionnaire responses. The informants included 23 teachers and 64 students from 4 schools under the Maha Sarakham Office of Education Region, selected using the purposive sampling technique. Research instruments included an experience management plan analysis form, a teaching observation form, a teacher interview form, a student interview form, a teacher questionnaire and a student questionnaire. The collected data were analyzed using a frequency, a probability and a percentage.

The major findings found were as follows :

1. There were 5 areas of a phenomenal diversity in the context of experience management in the pre-school classroom : experience management ; developmental evaluation ; environment, media and resources for learning ; performance pattern ; and symbolic language. The phenomena and the highest probability percentage of phenomena occurrences in each area as perceived by the teachers were student participation in learning activities, homework assignment, usage of multimedia, polite dressing, and praising.

2. A majority of the students showed perceptions relevant to the teacher expactations. The highest parentage of teacher expactations in each area

included : creative activity management for student practices of creative thinking, rejection of late assignment submission for cultivating discipline and responsibility, beautiful classroom decorating for creating a good learning atmosphere, polite dressing for a good model, and student physical touching or contact for showing love of the student.

3. Hidden curricula consisted of a positive hidden curriculum and negative hidden curriculum. For a positive hidden curriculum - what the student perceived results in a good performance, these were : working with accepted operation pattern perceived from knowing activity steps, usage of free time profitable perceived from doing homework, teacher committed to teaching and the student strong attention to learning perceived from the teacher usage of multimedia, going to school as usual perceived from name - checking before teaching : and teacher with kindness, warmth, and respectfulness perceived from praising. And for a negative hidden curriculum - what the student perceived does not result in a good performance, these were : getting bored because more need for doing another activities perceived from creative activities provision, feeling of his/her classmate as a competitor perceived from giving rewards for high achievers, disorganized and untidy classroom perceived from posted pictures/messages on the classroom board, feeling of pressure, stress, or being afraid of teacher questions perceived from teacher walking around the classroom, and feeling of stress or being ashamed when teacher shows an recognition perceived from the teacher unsatisfactory face expression.